

Margreet Maljers

**EEN KOFFER
VOL MOED**

Margreet Maljers

Een koffer vol moed

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020559996

ISBN e-book 9789020560008

NUR 342

© 2026 Uitgeverij Zomer & Keuning

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze om te gaan met natuurlijke bronnen. Voor de papieren editie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarbij zeker is dat de productie ervan niet heeft geleid tot bosvernietiging.

Proloog

De apotheek was overvol. Het viel Susanne, die een lange rol linnen de apotheek indroeg, op, dat het ondanks de drukte doodstil was. Dat was veel beangstigender dan wanneer het rumoerig was geweest. Ook buiten stonden de mensen zonder te spreken, te wachten. Er was een klein meisje dat met de zijkant van haar gezichtje tegen de jas van de vrouw naast haar leunde. Er liep een straal bloed vanonder het blonde haar langs haar wang naar beneden en ze keek angstig om zich heen. De ogen van de meeste mensen stonden vermoeid.

Het vreemde was de wezenloze blik die overheerste. In de ogen van anderen stond angst te lezen.

Apotheker Bocas prees zichzelf dat hij zo slim was geweest om, toen het nog kon, veel linnen van de vlasfabriek in te slaan dat goed als verband kon dienen. Hij zou Susanne opdracht geven om er kleine rollen van te maken. Kleine rolletjes leverden meer geld op. Mensen mochten blij zijn met zijn vooruitziende blik.

Op gedempte toon zei een klant met een blik naar de rij achter hem: 'Deze mensen zijn nog weggekomen. Wie had gedacht dat de Duitsers Antwerpen zouden bombarderen? De vernietiging van Leuven en de mensen die daar vermoord zijn, was al erg genoeg.' Hij keek naar de witte gezichten van de vrouwen in de winkel en zei nog zachter. 'En het zijn vaak de vrouwen die het als eerst moeten ontgelden als die schoften hier komen.'

De apotheeker knikte en antwoordde: 'Het is een geluk dat ik mijn vrouw en dochters al twee weken geleden heb weggestuurd. Heb jij eraan gedacht om de vrouwen weg te sturen?' En met een blik op het gezicht van de man: 'Nee dus. Tja...'

Een beetje bevreemd, het leek wel alsof die man er plezier in had, zei de klant: ‘Dat heb je dan goed gedaan. Mijn vrouw wilde beslist niet weg en mijn dochters wonen hier niet. Maar...’ Hij knikte naar Susanne. ‘Dat wichtje daar dan?’ Het gezicht onder de witte muts die het meisje ophad, zag er aantrekkelijk uit. Een paar donkere lokken kwamen onder de muts vandaan en omlijstten de ronde wangen.

Er gleed weer een glimp van genoeg over het gezicht van de apotheker. Hij fluisterde: ‘Ach, dienstmeisjes... Je weet dat de meiden uit die buurten, je weet wel...’ Hij gebaarde even met zijn hand naar de westkant van de stad. ‘Die kunnen uitstekend voor zichzelf zorgen. Lopen altijd minder gevaar... zijn wel wat gewend!’ Hij kneep zijn ogen half dicht en liet ze over het meisje glijden.

De klant haalde zijn schouders op en keek naar het stevige figuurtje van het meisje en de donkerblauwe ogen. Hij wist zeker dat de Duitsers zich zo’n meisje niet zouden laten ontgaan als ze de kans kregen. Tja, mannen blijven mannen, hè. Nou ja, misschien was ze pienter en vlug genoeg om uit de buurt te blijven als de Duitsers hier waren. ‘Geef mij wat verbandmiddelen en trekzalf tegen ontstekingen.’

Bocas zei, goed verstaanbaar voor de mensen die stonden te wachten: ‘Ik kon vanzelfsprekend zelf niet weg. Er moet iemand op zijn post blijven. Ik ben het mijn medeburgers verplicht.’ Er was een zalvende toon in zijn stem gekomen.

‘Hm.’ De blik waarmee de apotheker naar het meisje had gekeken, was de klant niet ontgaan. Hij pakte de verbandmiddelen en de zalf op, wrong zich tussen de wachtende klanten door en verliet de apotheek.

‘Willem, haal nog wat rollen uit het magazijn. Sanne kan mij nu wel helpen,’ beval de apotheker de lange magere man die inmiddels de apotheek binnenkwam.

‘Heb ik gedaan. Ik zal eerst dat kleintje daar helpen,’ zei Willem kalm en hij wees naar het meisje dat bloed op haar gezichtje had.

‘Straks. Een beetje bloed lijkt altijd erger dan het is,’ merkte de apotheker geïrriteerd op.

Willem negeerde hem. ‘Sanne, help me even.’

Susanne bewoog zich soepel door het vertrek en keek de vrouw, die het meisje vasthield, aan. ‘Kom maar. We zullen haar eerst helpen.’

De vrouw knikte. ‘Je weet niet... hoe het is.’ Haar bloedeloze lippen bewogen nauwelijks toen ze dat zei en haar stem trilde.

‘Nee, maar nu zullen we dit meisje – uw dochttertje? – helpen.’

De vrouw wankelde even, en Willem pakte haar snel bij haar arm. ‘Sanne, we brengen haar even naar achteren.’

De mensen maakten ruimte en Susanne en Willem brachten de twee naar de kamer achter de apotheek waar verbandmiddelen en medicijnen langs de wanden lagen opgeslagen.

De ogen van de apotheker staken, maar hij zweeg wijselijk. Het zou een slechte indruk maken als hij hier tegen protesteerde. ‘De volgende,’ zei hij nors.

‘Je kunt hier niet blijven,’ zei Berthe, de huishoudster van apotheker Bocas, later die dag resoluut. ‘Hier.’ Ze daalde af van de zoldertrap en hield de versleten koffer, waarvan het leer overdekt was met craquelé barstjes, tegen haar middel. ‘Ze wilden de koffer aan de voddenboer meegeven, maar ik vroeg of ik hem mocht hebben. Dat leer aan de buitenkant zit los en van de beste stukken kun je altijd nog een portemonnee maken, of een lap op een broek zetten. Nu is-ie voor jou en het komt dus goed uit. Hier kunnen je spullen in.’ Ze stapte op de loper die midden in de gang lag en duwde Susanne de koffer in haar handen. ‘Mijn afscheidscadeau. En vergeet de rouwkleedjes die madame en haar dochters je hebben gegeven niet. Hun afscheidscadeaus aan jou.’

De minachtende toon waarop Berthe ‘madame’ zei, gaf aan hoe ze dacht over madame Bocas. Ze vervolgde: ‘Je eigen spullen van thuis had je gelukkig al meegenomen.’

Meewarig had ze een paar weken geleden het katoenen tasje waarin Susanne haar kleren had gestopt, bekeken. Wedden dat die arme meid nooit wat voor zichzelf had kunnen kopen? Dat loeder van een stiefmoeder had haar het meeste geld dat ze hier verdiende afgetrosgeld.

Susanne keek naar de gebarsten hengsels van de koffer. Deze koffer kon ze zonder bezwaar meenemen. Zonde om aan de voddenman mee te geven, daar had Berthe gelijk in. 'Mijn stiefmoeder zei dat het veiliger was als ik hier 's nachts bleef met alle vluchtelingen die in de stad rondlopen op zoek naar onderdak en dat het nog maar een paar dagen zou kosten voor die ellendige Duitsers hier in de stad kwamen. Ze zei ook dat het goed uitkwam dat ik meer ging verdienen omdat er slechte tijden aan komen en dat ze erop rekent dat ik dat extra geld niet voor mezelf houd.'

Ze hief haar kin op en liep vastberaden achter Berthe aan naar de kamer waar ze al een paar weken had geslapen. Ze realiseerde zich dat het zeker zo gevaarlijk voor haar was om hier in huis te blijven dan 's avonds naar huis te lopen. Madame Bocas en haar dochters waren niet voor niets vertrokken. De verhalen van de vluchtelingen uit Antwerpen waren huiveringwekkend en veel inwoners van Gent vertrokken richting Holland.

'En jullie dan, Berthe? Het is voor jullie toch ook niet veilig om hier te blijven?' vroeg Susanne, terwijl ze de koffer tegen zich aan drukte.

Naast de ogen van Berthe verschenen rimpels en ze wreef over haar mollige wangen. 'Och kind, Willem en ik hebben de leeftijd niet waarop we erg bang zijn voor soldaten. Ze kunnen moeilijk de hele stad uitmoorden en een heleboel van die mannen zijn ook maar gedwongen om oorlog te voeren. Je stiefmoeder, haar zoon en je vader blijven toch ook gewoon hier? Maar goed.' Haar toon klonk nu beslist. 'Jij moet hier weg. Morgenochtend, of nee, overmorgen vroeg, moet je vertrekken. Tussen al de mensen die naar de grens met Holland lopen, zul je niet opvallen. Wacht, ik zal die

koffer eerst eens uitkloppen zodat er geen motten in blijven wonen. Dat zou zonde zijn van die jurken, al zien ze er somber uit. Laat ik je nu eerst die linten geven die ik madame heb ontfutseld.'

Susanne zette de tas op het bed en legde het stapeltje ondergoed, haar daagse kleren en de nette jurk voor de zondag, op het dikke schrift dat onder in de koffer lag. Berthe wierp er een blik op. Ze had Susanne vaak in het schrift zien schrijven. Op haar vraag wat ze nu toch allemaal te schrijven had, was het luchtige antwoord geweest: dan weet ik tenminste later wat ik allemaal heb meege maakt. 'Kan ik straks nog even weg?'

Berthe lachte goedmoedig. 'Nog even kijken bij Artevelde? En de Sint-Baafs, je favoriete kerk? Je weet dat jouw schilderij weg is?'

Susanne knikte. Ze voelde de schrik en de teleurstelling weer toen ze eerder deze maand de kathedraal in was gelopen en de lege wand had gezien. Ze trok haar schouders naar achteren. 'Dat heeft de pastoor in ieder geval slim gedaan.'

Berthe knikte. 'Nou, als je alles hebt ingeruimd, loop dan maar even naar de slager op de vrijdagmarkt.'

Even later liep Susanne langs de Graslei. Het water was aan de kant bedekt door een laag kroos en er zwommen een paar eenden kwakend heen en weer. Ze zuchtte. Ze zou dit missen. Berthe en Willem... haar vader die niet voor haar op kon, of durfde, te komen. Het zat gewoon niet in zijn karakter. Ze zou hem missen, al had hij geen sterk karakter. Hoe zou haar dag er morgenavond uitzien? Ze wist het niet. Ze zou in ieder geval wat potloden meenemen. En een kroontjespen. Een flesje inkt... daar zou ze later wel aankomen. Dat was te riskant om in de tas te stoppen. Stel dat het brak? Dan had ze helemaal niets meer om aan te trekken. En haar schrift zou ook bederven. Voor wie ze de dagelijkse dingen opschreef? Ze haalde haar schouders op. Voor zichzelf in ieder geval, dan wist ze later nog wat haar was overkomen.

Een bijzondere familie- geschiedenis komt aan het licht

Het familiebedrijf van de Hogendoorns, Flaming Chips, bestaat 75 jaar. Babette, de jongste Hogendoorn, is journaliste en lijkt de aangewezen persoon te zijn om in de ontstaansgeschiedenis te duiken en er een boek over te schrijven. Ze maakt daarbij gebruik van het dagboek van Susanne Flaming, de vrouw van de oprichter.

Het dagboek neemt Babette mee naar het Gent van 1914. Susanne is dan zeventien en werkt bij een apotheek. Het is onrustig in de stad door de dreigende aanwezigheid van Duitse troepen, maar het is de handtastelijke apotheker die Susanne naar Nederland doet vluchten. Het weinige dat ze mee kan nemen, past in haar koffer: wat kleren, haar dagboek en haar moed.

Margreet Maljers schrijft zowel moderne als historische romans, die worden gekenmerkt door haar vlotte pen en oog voor het alledaagse. In *Een koffer vol moed* combineert ze beide genres. Dit is het eerste deel van een tweeluik over de familie Flaming.

ISBN 978 90 2055 999 6 NUR 342

9 789020 559996 >

www.romanserie.nl

 Romanserie